

תת"ע 3239/12/15 - מדינת ישראל נגד אזולאי סיגלית

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 3239-12-15 מדינת ישראל נ' אזולאי סיגלית
בפני כבוד השופט דן סעדון

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אזולאי סיגלית

הנאשמת

הכרעת דין

הנאשמת זכאית מחמת הספק.

1. לנאשמת נרשמה הזמנה לדין שעניינה התרת נהיגה לבלתי מורשה מבלי שיש לו, או לאחר, פוליסת ביטוח כדין. על פי האמור בהזמנה לדין, התירה הנאשמת לבנה, דניאל (להלן: **דניאל**) בעת שזה לא היה מורשה לנהיגה לרכב על קטנוע הרשום על שם הנאשמת במשרד הרישוי. הנאשמת כפרה במיוחס לה. לדבריה, דניאל הוא שהונה אותה ורשם את האופנוע על שמה ללא ידיעתה או הסכמתה ותוך שימוש פסול בתעודת הזהות שלה שאותה קיבל בתואנה של צרכי עבודה.

2. במסגרת פרשת התביעה הוגש תע"צ רישיון נהיגה ובעלות בקטנוע וכן הוגשה ההזמנה לדין שנרשמה לדניאל בגין נהיגה כבלתי מורשה; עבירה שלגביה הסתיימו ההליכים. במסגרת פרשת התביעה העידו 2 עדי תביעה: אדיר בוזגלו ועידן כהן. אדיר בוזגלו הוא שוטר שיחד עם אחרים אכף את העבירה של נהיגה כבלתי מורשה בעניינו של דניאל. לטענת מר בוזגלו כאשר שאל את דניאל למי שייך הקטנוע השיב לו האחרון כי הוא "**שלו אבל רשום על שם אימא שלו**" (ע' 7 ש' 27; ההדגשות אינן במקור). בהגיעו לתחנת המשטרה שוחח עד זה עם הנאשמת בטלפון. העד ציין "**שאלתי היכן הקטנוע שלה היא מסרה לי שהוא אצל בנה דניאל. שאלתי אם היא יודעת שאין לו רישיון נהיגה והיא אמרה שהיא גילתה רק הבוקר שאין לו רישיון ועדיין נתנה לו את הקטנוע, הוא היה צריך להגיע לעבודה**" (ע' 8 ש' 7-9). לנאשמת נמסר כי עליה להגיע לתחנת המשטרה. בעדותו ציין העד כי לא קדם לשיחה חשד נגד הנאשמת. כבר עתה ייאמר כי בדוח הפעולה בו תיעד העד את פעולותיו לרבות תוכן שיחתו עם הנאשמת לא צוין מועד הגעתו של העד לתחנת המשטרה, מועד קיום שיחת הטלפון עם הנאשמת ומועד רישום השיחה.

3. לאחר שהנאשמת הגיעה לתחנת המשטרה פגשה בעד התביעה עידן כהן שרשם לה ההזמנה לדין נשוא דיון זה.

בתום ההזמנה לדין נרשמה תגובתה של הנאשמת הזוהה בעיקרה לזו שציין עד התביעה מר בוזגלו כאשר לא ברור איזה שיח, אם בכלל, קדם לתגובה זו המיוחסת לנאשמת.

4. במסגרת פרשת ההגנה העידו הנאשמת ודניאל. לטענת הנאשמת, דניאל הוליך אותה שולל בכך שרשם על שמה את הקטנוע ולדבריה לא ידעה כי הקטנוע רשום על שמה ולא ידעה על הפעולה שביצע דניאל על מנת לרשום את הקטנוע על שמה. היא הכחישה כי הגיבה כפי שטענו עדי התביעה שהגיבה. לדברי הנאשמת היא ידעה כמובן על קיומו של קטנוע המצוי בשימוש של דניאל אך " **לא ידעתי שזה על שמי**" (ע' 10 ש' 19). לדבריה, נמנעה מלהגיש נגד דניאל תלונה במשטרה על מנת שלא לסבכו.

5. דניאל העיד כי זייף את חתימת אמו ועשה שימוש בתעודת הזהות שלה, אותה קיבל בתואנת שווא, על מנת לרשום את הקטנוע על שמה וזאת ללא ידיעתה או הסכמתה ("**היא אפילו לא ידעה שזה רשום על שמה**") (ע' 13 ש' 10). הוא סיפר כי הכין את הקרקע לרכישת האופנוע ורישומו של שמה בכך ששיקר לאמו ואמר לה כי קיבל רישיון (ע' 14 ש' 1). במהלך עדותו סיפר דניאל כי ביקש מן הנאשמת ת"ז על מנת לבטח את הקטנוע ונענה בשלילה. הוא נשאל אם לא היה בבקשתו זו כדי להדליק אצל הנאשמת "נורה אדומה" והשיב בשלילה (ע' 14 ש' 20-23). עם זאת, דניאל ציין כי הנאשמת ידעה על היותו בלתי מורשה בבוקר היום שבסופו נתפס נוהג על ידי עד התביעה מר בוזגלו אולם באותה נשימה הוסיף ואמר כי הנאשמת "**לא ידעה שהאופנוע קשור אליה**" (ע' 15 ש' 2).

ב"כ המאשימה טענה בסיכומיה בין היתר כי העובדה שדניאל ביקש מן הנאשמת את תעודת הזהות על מנת לבטח את האופנוע שהיה לכאורה שייך לו מלמדת על כך שהנאשמת ידעה על כך שהאופנוע רשום על שמה שאם לא כן - מדוע היה עליה למסור את תעודת הזהות שלה לצורך עריכת ביטוח על שמו של דניאל שהחזיק במועד הרלוונטי תעודת זהות משל עצמו.

דין והכרעה

6. כאמור החלטתי לזכות את הנאשמת מן המיוחס לה וזאת מחמת הספק בנוגע לידיעתה אודות היותה הבעלים הרשום של הקטנוע. להלן אפרט את טעמי הזיכוי בהרחבה:

7. מחומר הראיות עולה כי קיימים שתי דרכים אפשריות להרשעתה בדין של הנאשמת בעבירה המיוחסת לה בהזמנה לדין. דרכ ראשונה מבוססת על האמרות שאמרה, לטענת עדי התביעה, הנאשמת בפניהם וכפי שהועלו על הכתב בדוח הפעולה ובהזמנה לדין. הדרכ השנייה, מבוססת על ידיעת הנאשמת כי דניאל היה בלתי מורשה עובר לרכיבה שהובילה לרישום הזמנה לדין נגדו בעבירה של נהיגה כבלתי מורשה וכי העובדה שדניאל ביקש מן הנאשמת את תעודת הזהות שלה על מנת לבטח את הקטנוע שלכאורה היה אמור להיות רשום על שמו היה אמור לעורר חשד ממשי של הנאשמת כי המציאות שונה מזו שתיאר דניאל והימנעותה של הנאשמת מלבדוק עניין זה עד תום מהווה "עצימת עיניים" בסוגיית בעלותה בקטנוע השקולה לידיעה של ממש. להלן אבחן כל אחת מן הדרכים דלעיל ואראה כי אין בהן כדי לבסס נגד הנאשמת את העבירה המיוחסת לה.

8. עד התביעה מר בוזגלו רשם בדוח הפעולה שערך תרשומת אודות שיחה שקיים בטלפון עם הנאשמת וממנה עולה כי מר בוזגלו שאל את הנאשמת " **..היכן הקטנוע שלה** " והיא השיבה כי הוא אצל דניאל וכן " **אם היא יודעת שאין לו (לדניאל -ס.ד.) רישיון נהיגה והיא אמרה שהיא גילתה רק הבוקר** ". בנוגע לשאלה השנייה, דניאל ציין בעדותו כי הנאשמת אכן ידעה כבר בבוקר היום בו נהג כבלתי מורשה על כך שאין לו רישיון נהיגה. דברים אלה שציין דניאל בעדותו תואמים את האמור בשיחה שקיים מר בוזגלו עם הנאשמת כך שאני סבור כי ניתן לקבוע **כממצא** כי הנאשמת אכן ידעה שלדניאל אין רישיון נהיגה תקף בבוקר היום שבסופו נתפס דניאל נוהג ללא רישיון. השאלה המכרעת לצורך ענייננו היא השאלה הראשונה שעניינה ידיעת הנאשמת כי האופנוע רשום על שמה דווקא שכן בהיעדר מודעות להיות הנאשמת בעלת הקטנוע או בעלת השליטה בו ממילא אין בידה אפשרות "להתיר" שימוש בו לאחר. בנקודה זו אני סבור כי הוכח ספק סביר מן הטעמים הבאים: ראשית, משקל הגרסה שנרשמה לכאורה מפי הנאשמת על ידי עד התביעה מר בוזגלו היא נמוכה ביותר. ההלכה הפסוקה קובעת כי נדרשת סמיכות זמנים בין מתן האמרה לבין העלאתה על הכתב. מטרתו של הכתב היא " **לבטא את הצורך בדיוק מרבי ודיוק זה יכול להיות מושג גם על ידי רישום הנערך בסמוך להשמעת הדברים..** " (ד"נ 23/85 **מדינת ישראל נ' טובול**, פ"ד מב (4) 309; להלן: **עניין טובול**). כמו כן נקבע כי העובדה שהאמרה נכתבה שלא בכתב ידו של העד ולא נחתמה על ידיו יש לה חשיבות רבה לעניין המשקל " **שיינתן לאמרה... אך אין עובדה זו מהווה נימוק לשלילת קבילותה** " (עניין **טובול** בע' 355). המלומד קדמי בספרו מציין כי " **השהיית הרישום לא זו בלבד שמקימה ספקות לגבי דיוק תוכנו ויכולתו לבטא ולשקף נאמנה את דברי החשוד אלא שיש בכוחו להעמיד בסימן שאלה את עצם האמירה- אם אכן הודה החשוד על שום מה לא נרשם הדבר מיד?** " (יעקב קדמי **על הראיות**, תש"ע-2009 בע' 117)

9 בענייננו לא רשם מר בוזגלו את השעה בה הגיע לתחנת המשטרה, את השעה בה ערך את השיחה עם הנאשמת ואת השעה בה ערך את התרשומת בעקבות השיחה עם הנאשמת. כיוון שעיתי הרישום ביחס למועד השיחה הוא קריטי וזה כאמור לא ידוע לא ניתן לקבוע כי יש לתת משקל לדברים שנרשמו לטענת העד מר בוזגלו מפיה של הנאשמת בכל הנוגע לידיעתה על כך שהיא בעלת הקטנוע. על כך יש להוסיף כי בדוח הפעולה שערך מר בוזגלו נרשמו דברי הנאשמת לא בגוף ראשון אלא בגוף שלישי והדבר יוצר חשש מפני היעדר דיוק ברישום הדברים מפיה של הנאשמת. כפועל יוצא קיים קושי ממשי לתת משקל לאמרה זו.

10. אם לשיחה בין הנאשמת למר בוזגלו לא קדם חשד קונקרטי נגד הנאשמת, כפי שציין מר בוזגלו בעדותו, הרי שהמצב השתנה תכלית השינוי בעת שהנאשמת הגיעה לתחנת המשטרה בהוראת מר בוזגלו. בנקודת זמן זו בה פגשה הנאשמת את עד התביעה עידן כהן וסגן מפקד התחנה הייתה הנאשמת בחזקת **חשודה** בעבירה של התרת נהיגה לבלתי מורשה. כפועל יוצא, היה מקום מצד מי שגבה את אמרתה המצויה בשולי ההזמנה לדין להזהירה קודם לכן בדבר זכותה להיוועץ בעו"ד וזכותה לשתוק בחקירה. בהזמנה לדין אין תיאור של מהלך הדברים שהניע את הנאשמת, לכאורה, לפצות פה ולחזור על הדברים שנטען שמסרה לעד התביעה מר בוזגלו. מן ההזמנה לדין עולה גם כי הנאשמת לא הוזהרה קודם למסירת גרסתה בשולי ההזמנה לדין כי עומדת לה הזכות לשתוק והזכות להיוועץ בעו"ד. מעבר לכך שהנאשמת במשפט חלקה על כך שהדברים שנרשמו מפיה אכן נאמרו על ידה, אני סבור כי נכון לקבוע כי קבלת תגובה זו מצד הנאשמת שניתנה תוך הפרת זכותה להליך הוגן יש בה כדי להביא לפסילת קבילותה של האמרה שנרשמה על ידי עד התביעה עידן כהן במסגרת ההזמנה לדין (לעניין זה: עפ"ת 37478-05-15 **בוגוסלבסקי נ' מדינת ישראל**).

11. הנה כי כן, משקלה של האמרה שמסרה הנאשמת בפני עד התביעה בוזגלו בנוגע להודאתה בבעלותה הרשומה בקטנוע, ככל שהיא קבילה, הוא נמוך. האמרה שנרשמה מפי הנאשמת בתום רישום ההזמנה לדין אינה קבילה כראיה בשל הפגיעה בזכותה של הנאשמת להליך הוגן. נוכח המשקל הנמוך שיש לתת לאמרתה של הנאשמת בפני העד מר בוזגלו אני סבור כי לא ניתן על פי אמרה זו, גם בהינתן קיום תוספת מאמתת לדברים בחומר הראיות, להרשיע את הנאשמת במיוחס לה על יסוד הודאה בכך שהאופנוע מצוי בבעלותה.

"עצימת עיניים" מצד הנאשמת בנוגע לבעלותה בקטנוע

12. דניאל ציין כי ביקש מן הנאשמת את תעודת הזהות שלה על מנת לבטח את האופנוע השייך, על פי המצג שלכאורה הציג לה, לדניאל. ב"כ המאשימה טוענת בסיכומיה, כי מבקשה זו עולה שהנאשמת ידעה על קיומו של האופנוע ועל הנהיגה של דניאל. עוד נאמר כי חוסר ניסיון חיים אינו מהווה הגנה בפלילים. מבלי להידרש לשאלה אם חוסר ניסיון חיים מהווה הגנה ברור לטעמי כי ידיעה על קיומו של אופנוע אינה שקולה לידיעה על כך שהאופנוע רשום על שם הנאשמת. הנאשמת ציינה בעדותה גם כי דניאל רכב על הקטנוע אולם הנאשמת לא חשדה בדבר הואיל ודניאל ציין בפניה כי קיבל רישיון כדין לכך.

שאלה אחרת היא האם ניתן להסיק מעצם העובדה שדניאל כבר היה בעליה של תעודת זהות ומכך שביקש מן הנאשמת את תעודת הזהות שלה, על מנת לקבוע כי הדבר היה אמור לעורר אצל הנאשמת חשד ממשי כי הקטנוע רשום על שמה ולא על שם דניאל שאם לא כן מדוע דרושה לדניאל דווקא תעודת הזהות שלה ומדוע הוא אינו משתמש בתעודת הזהות שלו, כבעלים (על פי המצג שהציג לנאשמת) של הקטנוע מול חברת הביטוח? לטעמי לא ניתן להסיק ממערכת נתונים זו על קיומו של חשד ממשי מצד הנאשמת בנוגע לבעלותה בקטנוע. הנאשמת לא נשאלה כל שאלה בעניין חשד שהיה או לא היה לה בעקבות בקשתו של דניאל לקבלת תעודת הזהות לה לצורך הביטוח. בנוסף, בקשתו של דניאל לקבל תעודת זהות של אמו על מנת לבטח את השימוש בקטנוע אינה מקימה בהכרח בסיס לחשד ממשי כי הקטנוע רשום על שם הנאשמת. לא מן הנמנע, למשל, כי הנאשמת סברה כי חברת הביטוח זקוקה לתעודת הזהות שלה, כאמו של דניאל, בשל גילו של דניאל באותה עת ולא דווקא בשל העובדה כי הקטנוע רשום על שמה. כך או כך, משלא נשאלה הנאשמת דבר לעניין זה כל ניסיון לקבוע את הלך הנפש שלה באותה עת גובל בניחוש.

סעיף 10 (ב) לפקודת התעבורה

13. סעיף 10 (ב) לפקודת התעבורה קובע: **"בעל רכב ומי שהשליטה על הרכב בידו לא ירשה לנהוג ברכב למי שאינו רשאי לפי סעיף קטן (א) לנהוג בו, ובלבד שלא יהיה בעל רכב או מי שהשליטה על הרכב בידו, אחראי בעד נהיגתו על ידי אדם שאינו רשאי לנהוג בו, אם הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי שאותו אדם לא יוכל לנהוג ברכב."** כיוון שהמעשה הפסול על פי העבירה הוא התרת השימוש ברכב למי שאינו מורשה לנהוג דרש כי בעל הרכב או בעל השליטה בו יהיה מודע לשליטתו ברכב. באין מודעות לשליטה ברכב אין יכולת להתיר, במעשה או במחדל, לאחר לעשות שימוש בו.

במקרה זה טענה הנאשמת לכל אורך המשפט, וגרסתה זכתה לחיזוק מצד דניאל, כי דניאל הוא שרכש את האופנוע ("**לא התאפקתי, קניתי אופנוע**" ע' 13 ש' 8). הוא שנהג בו מנהג בעלים הוא שזייף את חתימת הנאשמת

ללא ידיעתה או הסכמתה והנאשמת סברה כי הקטנוע רשום על שמו ולא על שמה. העובדה שדניאל הודה - בניגוד לאינטרס הברור שלו שלא להפיל עצמו בעבירה חמורה מזו של נהיגה כבלתי מורשה בה הורשע בבית משפט זה- כי פעל לזייף את חתימת הנאשמת על ייפוי הכוח על מנת להעביר את הבעלות בקטנוע על שמה, ללא ידיעתה או הסכמתה, מחזקת את גרסת הנאשמת בהליך. דניאל גם ציין, בניגוד לטענת הנאשמת כי לא ידעה שדניאל אינו מורשה, כי כפי שצוין בדברי הנאשמת לעדי התביעה, ידעה הנאשמת בבוקר היום בו נתפס דניאל נוהג כבלתי מורשה על כך שדניאל אינו מורשה לנהיגה. עם זאת, הוסיף דניאל וזאת בניגוד לאמור בתרשומת שערכו עדי התביעה, כי "**היא לא ידעה שהאופנוע קשור אליה**" (ע' 15 ש' 2). בהיעדר משקל מספיק לאמרת הנאשם בפני העד מר בוזגלו, היעדר ראייה ברורה אחרת שהוצגה במסגרת ההליך בדבר ידיעת הנאשמת על היותה בעל הרכב או למצער הצבעה על חשד ממשי של הנאשמת בעניין נתון זה והימנעותה מלבדוק זאת, אני סבור כי קיים ספק בנוגע למודעות הנאשמת על היותה "בעלים" של הקטנוע או "בעלת שליטה" בו. בהינתן ספק ביסוד קיומה של שליטה בקטנוע ממילא אוצל ספק זה קיומה של "התרה" לדניאל לרכב על הקטנוע שכן ברור שאחד מיסודותיה המרכזיים של העבירה - יסוד "התרה"- אינו יכול להתקיים ללא מודעות מצד "המתיר" להיותו בעל שליטה או בעלים של כלי הרכב בו נהגו.

14. נוכח כל האמור מצאתי לזכות את הנאשמת מחמת הספק.

ניתנה היום, 29.1.17, במעמד הצדדים